

1. Referentie

Referentie	Breedveld, K. & van der Meulen, R. (2003). Vertrouwen in de sport, een empirische analyse van de relatie tussen sportdeelname en sociaal kapitaal. <i>Vrijetijdstudies</i> , 20, (2), 37-47.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In dit artikel proberen de auteurs aan te tonen dat er een positieve relatie is tussen het hebben van vertrouwen in de medemens en het lid zijn van een sportvereniging. Betrokkenen waren respondenten van 12 jaar en ouder. Er wordt onderzocht of sportdeelname een aandeel heeft in het tot stand brengen van sociale cohesie, via het bijdragen aan sociaal kapitaal van mensen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Sociaal kapitaal, sociale cohesie, sport

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Koen Breedveld & Ruud van der Meulen

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de relatie tussen sport en sociale cohesie? Wat is de relatie tussen sport en sociaal kapitaal? In welke mate hangt vertrouwen samen met zaken als leeftijd en opleiding, en wat is de relatie met sportdeelname? Wat is de relatie tussen sportdeelname en de opvattingen die mensen erop nahouden? Wat is de relatie tussen sport en vertrouwen in de medemens?
Hypothesen	Sportdeelname vervult een positieve rol in het tot stand brengen van sociale cohesie

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief onderzoek gebaseerd op literatuurstudie en open interview.
Onderzochte groep	1813 respondenten van 12 jaar en ouder.
Bereik	Nationaal (Nederland)

7. Resultaten

Vertrouwen en achtergrondkenmerken	Er zijn positieve relaties met opleidingsniveau en inkomen. Hoger opgeleide en rijkere mensen geven aan vreemden meer te vertrouwen dan lager opgeleiden en armen. Naarmate men ouder wordt koestert men meer wantrouwen. Werkenden en studerende vertonen meer vertrouwen dan niet-werkenden en niet-studerenden. Maar het is niet het werk zelf dat mensen meer vertrouwend maakt.
Sport en vertrouwen	Bijna de helft van de bevolking van 12 jaar en ouder is in 2000 lid van één organisatievorm (vereniging of ander verband) in de vrije tijd. Meer mensen zijn lid van een sportvereniging dan van enig ander soort vrijetijdsvereniging. Sportverenigingen vormen in de vrije tijd het belangrijkste organisatiekader. Vanuit het oogpunt van sociale cohesie zijn ze dus belangwekkend. Lidmaatschap van een sportvereniging vertoont een relatie met vertrouwen. Zowel het niet/wel sporten als het lid zijn van een sportvereniging vertoont een relatie met vertrouwen. Zowel de georganiseerde als de ongeorganiseerde sporters geven blijk van meer vertrouwen in hun medemens dan de niet-sporters.
Vertrouwen en tijdsbesteding	Vertrouwen gaat gepaard met diversiteit in de vrije tijd, met vrijwilligersbezoek, uitgaan, sport, lezen en uithuizigheid. Met een aantal andere vrijetijdsactiviteiten, waaronder tv-kijken, hobby's, dagrecreatieve activiteiten, pc/internet werd geen verband gevonden. Voor de meeste van deze activiteiten geldt dat het activiteiten betreft die men binnenshuis of in besloten kring beoefent. Men hoeft hiervoor niet of nauwelijks in contact te treden met vreemden. Mogelijk verklaart dit waarom er bij deze activiteiten geen relatie is met vertrouwen. Er is een negatieve relatie met de hoeveelheid verplichtingen die men heeft. Vooral mensen die na studie, zorg en arbeid nog tijd overhouden voor een vrijetijdsactiviteiten tonen vertrouwen in hun medemens.
Conclusies	Sport kent, van alle vormen van vrijetijdsbesteding, het grootste non-profit maatschappelijk middenveld. Sporten gaat gepaard met een groter vertrouwen in de medemens. Sporters lid van een sportvereniging geven blijk van nog iets meer vertrouwen. Positieve verbanden met 12-18 jarigen werden ook gevonden voor relaties met de ouders, relaties met leeftijdsgenoten en met het zelfbeeld. Sommigen argumenteren dat de relatie tussen sport en vertrouwen vooral een selectie-effect betreft en niet, of minder een socialisatie-effect. Anderen voeren echter argumenten aan waarom er wel sprake zou zijn van een socialisatie-effect. Om hieraan uitsluitel te geven is een longitudinaal of experimenteel onderzoek nodig. Dit is nog niet voorhanden.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In dit artikel is getracht om empirisch handen en voeten te geven aan de idee dat sportdeelname een positieve rol zou kunnen vervullen in de totstandbrenging van sociale cohesie. In de lijn met de 'sociaal-kapitaal' benadering is gekeken naar de relatie tussen sportbeoefening en pro-sociale opvattingen, meer precies het vertrouwen dat men heeft in zijn of haar medemens. Naast het uitvoeren en de resultaten van de analyse wordt ook een deel van het artikel besteed aan het definiëren van sociaal kapitaal en het onderzoek dat Putman over dit onderwerp voerde. Er worden van dit onderzoek ook heel wat resultaten weergegeven. Later worden deze resultaten en het onderzoek zelf, aangewend om een onderzoeksmodel op te bouwen.

De analyses zijn uitgevoerd op de 2000-editie van het Tijdsbestedingsonderzoek van SCP en partners. De resultaten wijzen uit dat sport, van alle vormen van vrijetijdsbesteding, het grootste non-profit maatschappelijke middenveld kent. Verder blijkt dat sporten gepaard gaat met een groter vertrouwen in de medemens. Georganiseerde sporters geven blijk van een groter vertrouwen dan ongeorganiseerde sporters. Tussen leden en niet-leden van andere vrijetijdsverenigingen bestaat geen verschil in de mate waarin men zijn of haar medemens

vertrouwt. De sportwereld, althans de wereld van de actieve amateursport, lijkt positief en open ingesteld en kan in die zin van betekenis zijn in het herstel van de instandhouding van sociale cohesie.